

aan. En uren duurde de tocht, en zeer vermoeiend was de gang. In zijn gouden gewaad ging de keizer steeds vooraan. En toen kwamen zij op de plaats, waar het geluid van de zee niet langer werd gehoord, en waar de wind stil was en de duizend voeten zacht traden in de sneeuw op den top, waar vrede heerscht en het eeuwige leven is. En toen hij het einde van den tocht naderde, ijde de oude keizer vroolijk voorwaarts, want hij wilde de eerste zijn, die van den levensdrank dronk . . .

En hij was ook de eerste, die proefde van het Leven, dat nooit oud wordt . . .

Want toen zijn volgelingen hem bereikten, vonden zij hem, op den rug liggend, en met een blijden glimlach op het stille gelaat . . .

Hij had het Eeuwige Leven gevonden . . .

Maar het was langs den weg van den Dood . . .

Zoo is het oude verhaal.

Oordeel niet, mijn Christen-lezer.

Veroordeel niet:

Wat deedt *gij*, om hem, die het leven zoekt met schreiend hart, den weg des levens te wijzen?

Of — kent *gij zelf* wellicht dien weg niet?

Of — als *gij* hem kent — gaat *gij* hem?

K. T. B.

En figuur in onzen Nederlandschen letterhof — te midden van figuranten — noemde Gerard van Eckeren hem tien jaren geleden. Hij stapte dien hof binnen als Piet Vluchtig in het begin der tachtiger jaren. Later zei hij, dat met z'n schuilnaam vrijwel de waarde van zijn werk is aangegeven. Hiermee zullen de kenners onzer literatuur het wel niet eens zijn.

Op politiek terrein noemde hij zich onlangs „oer-conservatief medelid van de sociaal-aristocratische arbeiderspartij.“ De humor der jeugd sprankelt nog in zoo'n uitdrukking. En meer. Smit-Kleine is altijd een eerlijk prozaïst geweest. Aan wierook had deze man geen behoefte. Hij deed ook nooit z'n best om te behooren tot de meerderheid of tot de nieuwste richting. Hij stond nuchter-critisch tegenover wat zich als nieuw aanmeldde. Soms wel wat al te nuchter, waardoor weleens langs hem heenging wat door hem heen had moeten gaan. Toch kunnen we hem niet indeelen bij de conservatieven. In 1872 trachtte Smit-Kleine met Marcellus Emants in het tijdschrift *Spar en Hulst* een nieuwen weg in te slaan. Later kreeg dit tijdschrift den naam *De Banier*. Maar Van Deyssel vond de redactie veel te slap. En zei dat op de bekende manier. Maar Smit-Kleine liet hem z'n gang gaan. Liet zich indeelen bij wat niet meetelde in de literaire wereld en zette z'n studiën voort en veroverde zich een plaats in die wereld. Zelfs zijn criticasters konden hem die plaats ten slotte niet betwisten, maar noodigden hem uit, in hun tijdschriften te schrijven.

Hij is verleden week tachtig jaar geworden. En nog kan hij werken. En nog wordt hij gelezen.

Op letterkundig gebied heeft hij heel wat meegemaakt.

Hij had zijn kijk op de dingen. Hierom vooral, omdat hij keek of liever, om in zijn eigen taal te spreken, omdat hij zag. Hij heeft leeren zien. Hij had inzicht; doorzicht. Hij nam van elk verschijnsel kennis. Is aandachtig gebleven voor elke nieuwe richting. Zal zich weleens verkeken hebben, maar nu in 1925 kan toch gezegd, dat b.v. z'n meening over de tachtigers juist was. Dat hùn betrekkelijke waarde evenzeer is gebleken als die van

de vorige generatie. Al zullen we niet alles, wat Smit-Kleine van de strooming der tachtiger jaren beweerde, onderschrijven. Deze nuchtere criticus kon het wel moeilijk anders zeggen dan hij het deed. Hij vereerde Geel en Potgieter, de twee groote prozaschrijvers der negentiende eeuw. De twee groote taalhervormers. En wie gedrenkt is door deze twee, lust niet alles wat nieuwe schenkers hem believen voor te zetten.

Geel en Potgieter waren ook critici. Wie heeft juister de Romantiek geteekend dan Jacob Geel in zijn *Gesprek op den Drachenfels*? Zij argumenteerden zonder te schelden. En deze methode van critiek nam Smit-Kleine over. Als man van beschaving eischte hij den beschaafden toon, ook in den literairen aanval. Eerlijkheid is wel één der hoofdtrekken dezer persoonlijkheid. Bekend is zijn opstel over Dr. Kuyper. In de *Madonna van Duinlust* zijn aardige schetsen, die onmiddellijk den indruk geven, dat Smit-Kleine z'n menschen kent en de motieven hunner daden begrijpt. Vermelden we nog, dat de naam *Den Gulden Winckel*, oorspronkelijk van Vondel, door Smit-Kleine aan het bekende, pas „vernieuwde“ tijdschrift is gegeven, en dat de krasse oude man bezig is met zijn literairen brievenchat te ordenen. Als een belangrijk aantal dezer brieven van vele letterkundigen later het licht zullen zien, zullen we een verzameling van betekenis rijker zijn, die ons een beteren kijk kan geven op letterkundige verschijningen en verschijnselen.

Smit-Kleine heeft zich ook naam gemaakt met zijn vertalingen van Carmen Sylva's werk.

We wenschen den nu tachtigjarige van harte geluk met het lange leven, dat God hem gaf.

En we wenschen hem toe, nu de avond zijn schaduwen gaat spreiden in dit leven, het blijvende licht, waarmee Hij alleen kan zegenen, Die gezegd heeft: Ik ben het Licht der wereld.

A. L. V. H.

„BEDROEFD, MAAR ALTIJD BLIJDE”

Bijeenverzameld door Truida de Pijper

Hoe donker de weg ook:
De Heer zal voorzien!
Het zij niet in mijn weg,
Het zij niet in uw weg,
Zeer zeker in zijn weg
Zal Jezus voorzien!

Geef mij, o Heer! te midden van het woelig jagen,
Uw stilte — als de kracht van mijne dagen.

Wie opent d'armen wijd . . . en redt
De bange ziel op haar gebed
En maakt haar rijker, meer en meer?
Het is de Heer!

Wij weten, dat onze God is een God van liefde, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, om ons vrij te koopen. Wij weten, dat Jezus Christus, de geliefkoosde des Vaders, die door de engelen werd aangebeden, vol liefde is voor de zondaren, voor menschenkinderen, voor ons; dat Hij om onzentwil alles verliet, om hier op aarde te komen en te zoeken en zalig te maken, dat verloren was. En zoo wij aan die liefde twifelen, is het, omdat wij haar niet genoeg kennen, omdat wij ons niet in die liefde verdiepen en ons te weinig daarmee bezig houden. Laten wij dan Gods Woord opnemen, dit lezen met aandacht, in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, verlaten wij ons op de uitspraken der Heilige Schrift en een nieuwe gezichteinder zal zich voor ons openen.

God is de bron van alle genade, en het behaagt Hem, deze genade uit te deelen aan de onwaardigsten Zijner schepselen. Zijn genade, uitgestort in het menselijk hart, brengt voort een onwankelbaar geloof, geduld en lijdzaamheid, waren eenvoud, tevredenheid, trouwe liefde, blijmoedige hoop, brandenden ijver en groote geestelijke kracht. Laten wij die genade van God afsmeeken en wij zullen verrijkt worden en laat ons dan geven naar mate wij ontvangen hebben: liefde, toegegenheid, vrede, vreugde een goed humeur, bronnen, die altijd frisch blijven, zoo Christus Zelf dezen van dag tot dag voedt, zoo wij ons sterken in Hem, zonder Wien wij niets vermogen.